

Őseink öröksége

Abony kincseskönyve: Értékek tára

Értékben az erő!

Tisztelt Olvasók! Kedves Abonyiak!

Nagy öröm számomra, hogy Abony polgármestereként köszönhetem Önöket ebben a különleges kiadványban. Egy olyan összeállítást tartanak a kezükben, amely nem csupán történeteket, épületeket, hagyományokat vagy személyiségeket mutat be, hanem azt a közös örökséget is, amely összeköti Abony múltját, jelenét és jövőjét.

Egy város igazi értékét nemcsak évszázados épületei és történelmi emlékei jelentik. Legalább ennyire fontosak azok az emberek, közösségek, hagyományok és közös élmények, amelyek generációról generációra örökölik tovább mindazt, ami egy helyet igazán otthon-ná tesz.

Számomra Abony nem csupán egy település a térképen. **Itt születtem, itt nőttem fel, és életem minden szakaszában ide tértem haza.** Gyermekkorom emlékei, a város utcái, az itt élő emberek és a közösségi élmények mind részei annak, aki ma vagyok.

Büszke vagyok arra, hogy abonyiként személyesen ismerhettem olyan kivételes embereket, akik ma már városunk történetének részei. Találkozhattam Varga János olimpiai bajnok birkózóval, beszélgethettem Győre Pali bácsival, és már gyermekként megkóstolhattam az utánozhatatlan abonyi habos islert. Apró és nagy dolgok, személyes emlékek – ezekből áll össze az az érzés, amit úgy nevezzünk: **otthon.**

Ezért számomra ez a kiadvány több mint Abony értékeinek gyűjteménye. **Egy kicsit mi magunk vagyunk.**

Benne vannak templomaink mesziről látható tornyai, kúriáink, zsinagógánk, a Falumúzeum, termálvizünk, sporthagyományaink, zenénk, rendezvényeink, ízeink és történeteink. Külön-külön is értékek, együtt azonban Abony egyedi arculatát és közös identitását jelentik. A kiadvány ezt a sokszínűséget mutatja be az épített örökségtől a közösségi és kulturális hagyományokig.

Köszönettel tartozunk mindazoknak, akik kutatják, őrzik és továbbadják ezeket a kincseket, köztük az Abonyi Települési Értéktár Bizottság tagjainak. Fontos azonban tudnunk, hogy értékeink sora soha nem zárul le. Napjainkban is születnek új történetek, közösségi kezdeményezések és sikerek, amelyek egyszer majd ugyanúgy Abony örökségének részévé válhatnak.

A mi felelősségünk, hogy **ismerjük, szeressük, megőrizzük és továbbadjuk értékeinket** gyermekeinknek és unokáinknak.

Bízom benne, hogy ez a kiadvány erősíti bennünk, abonyiakban az

összetartozás és a lokálpatriotizmus érzését, vendégeinknek pedig kedvet ad ahhoz, hogy személyesen is felfedezzék városunkat.

Ismerjék meg értékeinket, és rajtuk keresztül ismerjék meg Abonyt – azt a várost, amely az otthonunk, és amelyre joggal lehetünk büszkéek!

Pető Zsolt
Abony Város polgármestere

Abonyi Városháza

A település egyik gyönyörű szimbóluma

1904-ben épült, Jablonszky Ferenc tervei alapján. Az egyemeletes, eklektikus középület földszinti része megépítését követően hosszú ideig üzleteknek adott helyet, közhivatal csak az emeleti részen működött. Építőmesterek: Papp György és Papp Sándor Felújította 1975-ben a Járási Építőipari Szövetkezet abonyi kirendeltsége. 1990-ben volt nagy felújítás.

A köztisztviselőket a felszabadulás előtt Városházának nevezték (pincéjében akkor börtön volt), 1990-ig Tanácsházaként működött, majd a rendszerváltást követően ismét visszanyerte a Városháza elnevezést. Mára az épület mindkét szintjén irodák kerültek kialakításra, a Polgármesteri Hivatal valamennyi szervezeti egysége az épületben kapott helyet, valamint a Kormányablak is itt működik.

Érdekesség:

Györe Pál, múzeumunk alapítója, a kultúra lovagja így írt róla, idézve

Abonyi Lajos könyvéből: 1847-ben „elhatározottatott egy nagyobb városháza építése is, melyre nézve kimondottan, hogyha a falak megbírják, a mostani épület építtessék föl emeletre.” Majd csaknem 25 év után (1871-ben) ismét előkerült a városháza gondja. Ha nem építés, legalább bővítés:” A városi hivatalok helyiségei szűk volta miatt azoknak új építkezés általi kiterjesztés vált szükségessé. A szolgák szobája, a börtönhelyiség és az istállók közötti épülettervének ezen felhasználása határozottatott el, s oda két szoba építetett egy folyosóval, melyek később a mostani tanácsteremmé alakítottak.”

Napjainkban itt ülészik Abonyi Város Önkormányzat képviselő-testülete és szakbizottságai is. Így a Városháza Abonyi szíve, ahol nem csupán ügyfelfogadás, ügyintézés, folyik, hanem a lakosságot érintő fontos döntések meghozatalának helyszíne is.

Kincseink

a református templom festett fakazettái

Abonyban, ahol csak két torony látszik, az egyik torony a református templom tornya. Ebbe az 1786-ban épült templomba szeltek fel a faszerkezetű karzatra a korábbi megsérült (leégett) templomból kimenekített festett mennyezet-kazettákat. 48 festett kép látható a templomban. Hihetetlenül nagy kincs ez, mely páratlan értéket képvisel.

Az alföldi régióban egyedül az abonyi református templomban

maradtak meg a kézzel festett fakazetták.

Az 1786-ban épült, azóta műemlék jellegű késő barokk templomunk mai külső formáját 1822-ben nyerte el, amikor a vihar által megrongált tornyot nem csak felújították, hanem meg is növelték. Helyet készítettek a toronyórának, homlokzatot építettek a templom torony felőli végéhez és a teljes tőt felújították. A toronygomb és a harangok is a helyükre kerültek.

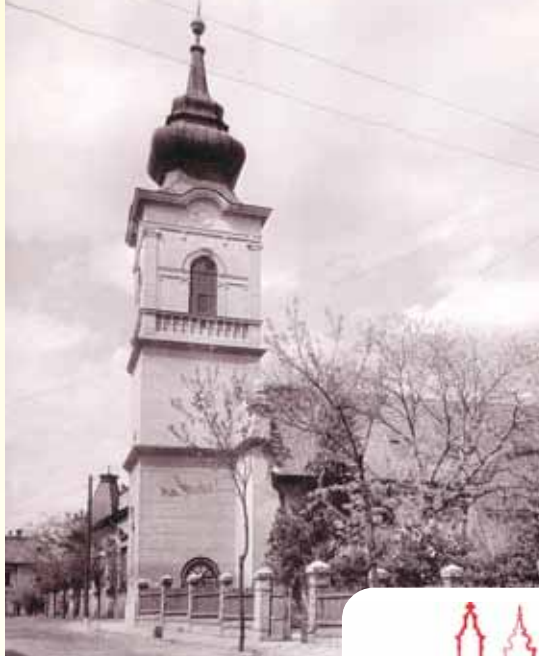

1844-ben megrepedt a kisharang, ezért azt újra önttették. Ekkor kerül föl a meglévő 3 mázsás harang mellé az 1 mázsás kisharang és az új 6 mázsás nagyharang.

Közel húsz év elteltével a meglévő templom ismét kicsinek bizonyult, ezért létrehoztak egy Templomépítési alapot, amelynek segítségével finanszírozták a templom renoválási munkálatait és amelyből egy nagyobb templom építését szerették volna fedezni. Sajnos azonban az I. világháború az egyházközség minden megtakarítását, sőt még a harangjait is elvitte. 1935-ben megújult a torony és a toronysisak.

Templomunk 30 méter magas tornyának ma hagymakupolás tetején különleges „fiacsillagos” rézcillag emlékeztet bennünket az értünk megszületett Megváltóra. Arany csillagokkal díszített sík famennyezete fehér festésű. 2004 és 2008 között megtörtént a templom teljes külső és belső felújítása.

Az igazi építészeti műremek nem csupán a hívek előtt áll nyitva, előzetes egyeztetést követően várják az érdeklődőket.

A bony tornya

minden helyi emblemikus jelképe

A római katolikus templom a Városháza szomszédságában magasodik. Eredetileg barokk épület volt, de többször átépítették. **Templomunk városképi jelentőségű építmény központi elhelyezkedésével és a város fölé magasodó, a főhomlokzat síkjából kissé előreugró, monumentális tornyával.**

1773-1785 között épült fel Sztránovszki János plébános kezdeményezésére a Galánthai Balogh család és a közbirtokosság adományaiból. 1970-ben készült el az új főoltár, Takács István egyházi festőművész alkotása. 1978-ban modern szembemiséző oltárral és ambóval ellátott liturgikus tér készült Perczel Dénes tervei alapján.

Érdekesség

A harangok elvitele Abonyból 1916-ban történt meg, amikor háborús célokra a Szent István Katolikus Templom és a Református Templom harangjait elszállították, és fegyverkezési célokra használták fel.

A nagyon szomorú történetet egykoron sokan megkönnyezték, szerencsére azóta már ismét vannak újabb harangok templomaink tor-

nyában, melyek megkongatásakor tudjuk, hogy mennyi a pontos idő, tudjuk, ha egyházi ünnep van, tudjuk, ha sírnunk kell, mert elvesztettünk egy abonyit, és még sok más dologról mesélnek Abony büszkeségei, a harangok.

1926-ban Kovács József kanonok pótolta az elvitt harangokat és a hiányzó orgonasípkokat.

Pályázatos forrásból a templom sekrestye részét 2025-ben felújították, majd újabb forrást is elnyertek a további rekonstrukcióra.

Felújítottuk és papi áldás mellett felszenteltük a katolikus templomnál lévő keresztet

2024 március 29-én Nagypénteken a Szent István Római Katolikus Templom jobb oldalán található felújított keresztet szentelte meg Molnár Péter esperes plébános. Varga Gábor szobrászművész végezte el a munkálatokat.

A fentiek a Szeretlek Abony! szellemiségének megfelelnek, mely szerint: Megvédjük értékeinket, őrizzük őseink emlékét! Így unokáink is látni fogják a templom melletti szobrot.

A z abonyi zsinagóga:

Páratlan műemlék, megmentése folyamatban

Abony 1748-ban kapott mezővárosi rangot. Az első zsidó családok a 18. század közepén telepedtek le, adófizetésükről az 1760-as évekből maradtak fenn dokumentumok. A közösségnek 1771-ben már volt rab-bija, ekkor merült fel az imahely igénye. Az abonyi zsidók Ürményi József országbíróhoz fordultak, aki éves díj ellenében engedélyezte a templom és rabbilakás építését saját birtokán.

A zsinagóga építését 1786-ban kezdték el, és 1825 őszén avatták fel.

A környező házak közül kiemelkedő, téglalap alaprajzú, kontyolt tetejű, klasszicista stílusú épület főhomlokzatát négy korinthoszi oszlopos portikusz díszíti. Az óbudai után ez a legszebb és legértékesebb

magyarországi klasszicista zsinagóga.

A helyi zsidóság a holokauszt áldozatává vált, a zsinagóga elhagyatottá vált és állapota megromlott, később a József Attila Mgtsz terményraktárként használta. A közelmúltban az abonyi önkormányzat kezelésébe került, amely a zsidó szervezetekkel közösen keresi a teljes felújítás forrásait.

Ungár-kúria

Csodálatos felújított mementő

A Szolnoki út 3. szám alatt, a zsinagóga szomszédságában található az Ungár-kúria. Az utcáról nézve rejtve marad az épület igazi szépsége: dór oszlopos, timpanonos homlokzata csak az udvar felől válik láthatóvá. A klasszicista stílusú kúriát 1840 körül építették a Gyulai-Gaál család megbízásából. A 19. század végén dr. Halmi József tulajdonába került, majd az 1920-as években lett az Ungár családé.

Az épület kiállta a történelem viharait, az évek során több kisebb-nagyobb fel-

újításon esett át. A közelmúltban sikeres pályázati forrásból teljesen megújult, a rekonstrukciót követően új közösségi és kulturális funkciókat kap.

Falán található egy öt méter széles emléktábla, amelyet 2024-ben, a holokauszt 80. évfordulóján lepleztek le. A tábla közel 400 abonyi áldozat előtt tiszteleg, ami Abony mai lakosságának több mint 2,5%-a – ez hűen mutatja a város veszteségét. Az áldozatok neveit Markó Ferenc amatőr helytörténész kutatta fel.

Civil Ház *a múltban*

A Civil Házként működő, csodálatosan felújított régi önkormányzati épület történetéről Varga György, Abony Város Díszpolgára mesélt, aki mindig szíven viseli városunk történeseit és nemcsak a jelent, hanem a múltat is ismeri. Tőle kaptuk ezt a régi képet és leírást. Családi vonatkozásai is vannak a történetnek, hiszen Varga György keresztanyja volt Cseri Jánosné.

„Az építtető id. Cseri István, a ház a múlt század elején épülhetett. István szegény családban született, de szorgalmával, tehetségével később jelentős földbirtokra tett szert. Kóser-vághídjá is volt Abonyban, mellyel a

helyi és a környékbeli jelentős számú zsidó lakosságot látta el húsáruval. A háború után államosították a házat, a földbirtokkal együtt, Ő családjával Tószegre menekült, ahol az ottani református lelkész Balogh Sándor fogadta be. Balogh Sándor 1962-től Abonyba került a református gyülekezethez, és itt komoly helytörténeti munkát végeztek Győre Pali bácsival együtt. Balogh Sándor felesége – Cseri Ilona – Cseri István unokája volt. A képen középen Cseri István, mellette jobbán felesége áll, a másik oldalon menyee, Cseri Jánosné, Margit és egy ismeretlen férfi.”

Civil Ház *a jelenben*

Az épületben kávézó működik, számos közösségi esemény színteréül szolgál, pihenősarokkal kis játszótérrel, szabadtéri és benti játékokkal. Az épület szó szerint „életre kelt”. Havonta termelői piacot is rendeznek az udvarán.

Mindezt az tette lehetővé, hogy központi támogatásból teljes rekonstrukciót sikerült végrehajtani 2023-ban. Megtörtént a külső és belső építészeti rekonstrukció, átépítés. Megújultak a villamos és gépészeti rendszerek,

energiatakarékos fűtési/világítási rendszert, légkondicionálót, valamint napelemes rendszert szereltek fel. Teljesen akadálymentesítették az épületet. Kicserélték a kerítést, kiépítették a parkoló- és térburkolatokat, szép kertet alakítottak ki. A termek asztalain visszaköszönnék a református templom festett fakazettáinak ékes motívumai, melyeket a Donkó Kerámia készített adományként.

Mindenkit szeretettel vár a Civil Ház!

10

CIVIL HÁZ KÁVÉZÓJA

Szeretettel várjuk kedves Vendégeinket!
Abony, Nagykörösi út 3.

Termelink önállóan is bérelhetők rendezvényekre
06-30/846-1270

COFFEE TIME

AROKOM

Készítette: Jelen Hengyel és az őst.

A bonyi egyik különlegessége *a strandunk*

Igazi „retro” strand az abonyi, mely családi hangulatú, sok visszatérő vendéggel. A gondozott zöld területen nagy lombkoronájú fák biztosítanak árnyékot a legmelegebb nyári napokon is.

Az Abonyi Városi Termál- és Strandfürdő tulajdonosa Abony Város Önkormányzata, üzemeltetője a város cége, az ABOKOM Nonprofit Kft.

A Strandfürdő területén elhelyezkedő műemlék Sívó kúriában Egészségmegőrző központ kapott helyet. Súlyfürdő, fizioterápiás kezelési lehetőség, gyógymasszázs, pezsgő- és ülőfürdő, gyógymedencék kínálják a gyógyulás és felfrissülés páratlan élményét. A szolgáltatások orvosi beutalóval, időpont egyeztetés után vehetők igénybe.

Az évtizedek óta meglévő fürdőben a környéken először volt lehetőség a termálvízben megmártózni. A 630 méter mélyről kinyert 44°C-os természetes melegvíz ásványvíz minősítéssel rendelkezik, hűtés után, vegyszeres kezelés nélkül kerül az ülőmedencébe.

Jelenleg van folyamatban a strand termálvizének gyógyvízzé minősítése.

A korábbi medencéket 2006-ban felújították, majd az idei évben pályázatos forrásból több fejlesztést is végrehajtottak.

A fürdőben 5 medence található, nyitvatartása szezonális.

Ásványvizes medence

Vízfelülete 55,6 m², hőmérséklete 36-38 °C, vízmélysége 0,4 m, (36-38 °C; 90 cm vízmélység).

Úszómedence

Hossza: 33,33 m, vízfelülete 600 m², hőmérséklete 26-28 °C, vízmélysége 1,5-1,8 m.

Tanmedence

Vízfelülete 40 m², hőmérséklete 30-32 °C, vízmélysége 1 m.

Gyermekmedence

Vízfelülete 53 m², hőmérséklete 32-34 °C, vízmélysége 0,7 m.

Pancsoló medence

Vízfelülete 12,6 m², hőmérséklete 32-34 °C, vízmélysége 0,4 m.

Legyen Ön is vendégünk, szeretettel várjuk:

Abonyi Városi Termál- és Strandfürdő munkatársai

2740 Abony, Kálvin u. 10., abokom@abokom.hu

**ABONYI VÁROSI TERMÁL
ÉS STRANDFÜRDŐ**
KÁLVIN JÁNOS U. 10.

- GYÓGYVIZES MEDENCE
- SAUNA
- ÜSZÖMEDENCE
- GYERMEK MEDENCE
- ÚSZÁSKTATÁS
- ÉTTEREM
- JÁTSZÓTÉR
- ŐSFÁS, PARKOS TERÜLET

Gyógyászat és megújult ódon épület

A kúriát Sivó János részére építették, melyet a ceglédi építésmester, Szvacsina József készített. Az épület klasszicista stílusú, földszintes. Főhomlokzatán négy dór oszloppal rendelkező timpanonos középrizalit található, a timpanonban a Sivó család címere látható. Az építés körüli dátumról eltérnek a források: 1842 és 1846 is felmerül. Abonyban a Kálvin u. 10. szám alatt található.

A kúria udvarán olajkutatás céljából ástak kutat, és váratlanul 44 °C fokos gyógyviz tört fel. Szomszédságában van az abonyi Ter-

mál- és Strandfürdő, mely ezzel a gyógyhatású vizével is várja a strandolni vágyókat. Az épületben Egészségmegőrző Központ található. Itt járóbeteg szakellátás, egészségügyi alapelátás, súlyfürdős, gyögmasszőri, fizikoterápiás és reumatológiai szakellátás vehető igénybe.

A közelmúltban hazai és európai uniós forrásból az épületet teljesen felújították Abony Város Önkormányzata. A legmodernebb gyógyászati eszközökkel segítene a gyógyulásban, rehabilitációban itt a szakemberek.

A bony klasszicista öröksége: Kostyán kúria

A Kostyán kúria 1841-42-ben épült Vörös László leányági örököse - a családba beházasodás útján került id. kostyánfalvi Kostyán János fia - Kostyán János részére.

Az 1830-as évektől az abonyi határban már földbirtokkal rendelkező ifjabb Kostyán János a Kécskei (ma Vasút) út jobb oldalán lévő - anyai örökségként kapott - belterületi telken 1841-42-ben kúriát építtetett. Építője a településen a XIX. század közepén több kúriát is építő - Szvaczina József ceglédi építőmester.

A téglalap alaprajzú, kéttraktusos, kontyolt nyeregteretű, klasszicista stílusú kúria az utcavonaltól kismértékben hátrahúzva, szabadon álló elhelyezéssel épült, részben alapincézve, utcával párhuzamos udvari hosszhomlokzata előtt végigfutó oszlopos tornáccal. Az

épület eredetileg 1:2 arányú (15 m széles és 30 m hosszú) volt.

Az épület jelentős átalakítására a II. világháború után kerül sor, mikor a tulajdonos – dr. Kostyán Andor – az északi oldal szélső traktusát a tornác érintett szakaszával együtt - az 1950-es évek elején fenyegető kisajátítás elkerülése érdekében – elbontatta, és az eredeti tetőszerkezetet a kontyolás visszaépítésével az így lecsökkentett méretű épülethez igazíttatta.

Az épületet Abony Város Önkormányzata hazai és európai uniós forrásokból teljes egészében felújította. A lebontott épületrészt is visszaépítették. A tervek szerint hamarosan közösségi funkciót kap az épület, benne játszótér nyílik.

Velünk élő történelem: Abonyi Lajos Falumúzeum

Az Abonyi Lajos Falumúzeumot 1959-ben alapította Györe Pál, Abony város díszpolgára.

„Nyolc évnek kellett eltelnie azonban, míg a községi tanács épületet tudott adni a gyűjteménynek, melyet 1967 novemberében a 18. század végén épült granáriumban mutattak be. Létrehozásával az a cél vezetett, hogy a 22 ezer holdas alföldi település megszűnőfélben lévő tanyásgazdálkodásának eszközeit begyűjtsük – a paraszti világhoz kapcsolódó, de fogyatkozó, eltűnőben lévő kismesterségek használati tárgyaival együtt. Másfélezer szépen karbantartott tanyának és a bennük élő családok megélhetését biztosító szorgalmának kívántunk emléket állítani.” – Györe Pál

A Csák-nemzetség építtette magtár teljes felújítása csaknem két évet vett igénybe, míg 1983 augusztusában a folyamatosan gyűjtött tárgyakból, eszközökből új kiállítás várta a lakosságot.

A földszinti enteriőr egyike az aratás, cséplés, magtisztítás eszközei és az aratókoszorúkat, míg a másik a tanyai jószágértartás és a szőlőművelés eszközeit mutatja be. Az emeleti rész egyik felében a kötélgyártó, a szíjgyártó, a takács, cipész műhelyének részletei, tárgyai, a másikon a konyha-kamra sarok berendezési tárgyai, a tartósítás (káposztasavanyítás, aszalás, lekvárfőzés), valamint a tejfeldolgozás, disznóvágás munkaeszközei láthatók.

A múzeum névadója Abonyi Lajos, azaz Márton Ferenc író, aki a településhez valós hűsége jeléül változtatott nevet. Ő maga is lelkes helytörténész volt.

Ahol a fúvószenekar és a közösség ereje összeér

Abonyi Fúvószenekari Egyesület

Van egy hangulat, amit semmi más nem tud helyettesíteni: amikor megszólalnak a fúvósok és felcsendül az első ritmus. Abonyban ez a varázslat már évtizedek óta a mindennapok és az ünnepek elválaszthatatlan része.

A kezdetektől a városi rendezvények fényéig

Az Abonyi Fúvószenekari Egyesület története 1996 márciusában kapott lendületet, amikor a Bihari János Zeneiskola lelkes növendékei és a Gyulai Gaál Miklós Általános Iskola tanulói összefogtak a helyi hagyományok újjáélesztéséért. Elsődleges céljuk azóta is változatlan:

az igényes zene művelésére és hallgatására nevelni a közönséget, miközben élő kulturális kapcsolatokat építenek.

A nagyközönség előtt az 1996-os Kulturális Napokon mutatkozott be a zenekar és a mazsorett csoport. Azóta szinte nincs olyan jelentős helyi esemény, ahol ne tűnnének fel, folyamatosan emelve a rendezvények színvonalát.

Hagyomány, szakmaiság és elismerés

Az egyesület saját, ikonikussá vált rendezvényeivel is formálja a város életét. Az évente megrendezett Újévi Hangverseny és a pünkösdi Regionális Fúvószenekari Találkozó mára a környékbeli kulturális naptár kihagyhatatlan fénypontjaivá váltak.

- Valódi közösség: A próbák és a felépések során a tagok egy szorosan összetartó, egymást támogató csapattá kovácsolódtak.

- Példaértékű munka: A város iránti elkötelezettségüket 2006-ban az „Abonyiak Abonyért” elismeréssel díjazta a közösség.

Abony jó hírnevének nagykövetei

Az egyesület nemcsak a helyi kulturális élet meghatározó szereplője, hanem elhivatott nagykövete is a településnek. Bárhol lépnek fel, műsorukkal és fiatalos lendületükkel hozzájárulnak Abony jó hírnevéhez.

Amikor legközelebb felcsendülnek a fúvósok hangjai, ne feledjük: nemcsak zenét hallgatunk, hanem egy generációkon átívelő, értékteljesítő abonyi közösség munkáját ünnepeljük.

Karnagy: Benedek Gyula

Az abonyi tarka borjú legendája

Van egy történet, amit minden abonyi ismer, és ami egykoron sértesnek számított, mára a város egyik legszerethetőbb védjegyévé vált. De tudja-e, honnan ered a híres „tarkaborjús” kifejezés?

A dörsölt gazda és az árulkodó nyári zápor

A legenda a 19. század második felébe nyúlik vissza, amikor a magyar szürke és a szimentáli szarvasmarha keresztezéséből született magyar tarka fajta hirtelen rendkívül értékes és keresett lett a vásárokon.

A történet szerint a rafinált abonyi Lörinc gazda meglátta a lehetőséget, és ravasz cselhez folyamodott: meglévő szürke marháját egyszerűen átfestette tarka mintájúra, hogy jóval drágábban adhassa el a gyanútlan vevőknek. A számítása be is vált volna, ám a sors közbeszólt: egy hirtelen jött eső lemosta a festéket az állatról, a turpisság pedig azonnal kiderült.

Ma már helyi büszkeség

A szomszédos települések lakói évtizedekig csúfolták az abonyiakat „tarkaborjúsoknak”, amiért az itt élők régen igencsak haragudtak. Az idő múlása azonban megszépítette a történetet, és a csúfolódásból mára kedves, humoros helyi anekdota lett.

• **Mesekönyv készült belőle:** A történet kultuszát jelzi, hogy 2017-ben a Nagyabonyi Színkör gondozásában egy gyönyörű mesekönyv jelenhetett meg a legendáról, amelyet helyi abonyi diákok rajzai tesznek igazán teljessé.

• **Évenkénti hagyományörzés:** A város egyik legismertebb történetének emlékét nemcsak a könyvek, hanem a gasztronómia is őrzi: évről évre a népszerű **Tarka Borjú Főzőversenyen** gyűlnek össze a helyiek, hogy jó hangulatban ünnepeljék Abony közös örökségét.

A tarka borjú története tökéletes példája annak, hogyan válik egy régi humoros tévedés a városi identitás és az összetartozás elválaszthatatlan részévé.

A Harmatosvölgyi Rendezvényközpontban található egy újrashasznosított fémből készült tarka borjú, mely a látogatók nagy kedvence. Képünkön Mádi Fruzsina ifjú gazdálkodó és állatai. Képek: Divós József

Sej, Nagybonyban csak két torony látszik...

Egy dal, amelynek története rejtélyeket, irodalmat, zseniális zenei összefonódást és egy 150 éves jubileumi rekordot rejt.

A rejtély: Alföld vagy Csallóközben található Nagybony?

szövegfolklor értéket – kezdetben még **kotta nélkül**. Kodály Zoltán az 1872-ben kiadott Magyar Népköltési Gyűjteményből ismerte meg a sorokat, majd öntötte őket abba a zenei formába, amely a **Háry János** című daljáték révén egész

Magyarországon ismertté vált.

Büszkeség és 150 éves jubileum

Abony városa méltán lehet büszke két tornyára és egyedi kulturális örökségére.

2021-ben ünnepelték a dal megszületésének **150. évfordulóját**.

• **2021. szeptember 25-én** lélekmengető összefogás tanúi lehetünk:

• **2703 lelkes abonyi** énekelt egy-szerre a főtéren a számukra legkedvesebb dalt, megpecsételve a település és a zene elszakíthatatlan kötelékét.

Ezzel a dalunk története nem ért véget, hiszen a Zene Világnapja alkalmából és más helyi eseményeken is sokszor – akár egyszerre több százan is – lelkesen éneklük az **abonyiak**.

Évtizedeken át vitatott kérdés övezte a híres népdal gyűjtési helyét. Vajon a Szolnok és Cegléd között fekvő alföldi városra, vagy a Csallóközi Nagybonyra – testvérvárosunkra – utal a szöveg?

A rejtélyt maga **Kodály Zoltán** oldotta meg egy 1964-es, ma is a falumúzeumban őrzött levelében (amelyet Györe Pál helytörténeti kutatónak írt):

- A **dallam** a Csallóközből, Zsigárd településéről származik.
- A **dalszöveg** viszont az alföldi Nagybonyról szól.

Hogyan született a szöveg?

A Kisfaludy Társaság megbízásából a helyi lakos és író, **Abonyi Lajos** gyűjtött népköltéseket a településen. Neki köszönhetjük, hogy a 19. században papírra vetette a

Varga János életműve

2023. augusztus 20-án adhattuk át a róla elnevezett Varga János Birkózócsarnokot, melynek megépültében János bácsi és Családja is nagyon sokat segített, dolgozott. Így lelhettek méltó otthonra az abonyi birkózók, évtizedek után. János bácsi nem csak az átadón, hanem az alapkövetésénél is boldogan segédkezett, tudta, hogy egy álom valósul meg Abonyban. Varga János szobra a csarnok előtt mindig hirdetni fogja a névadó fantasztikus sportkarrierjét, az emberekért, barátokért, birkózókért mindig tetre kész Varga János emlékét.

Birkózóink céljának közösségi támogatása egy pillanatig sem volt kérdéses Abonyban. Abban a városban, ahol Varga János a Nemzet Sportolója, Olimpiai, Világ- és Európa Bajnok birkózó született. Varga János, akiről így ír a Magyar Olimpiai Bizottság:

„Pályafutásának jó részét a bizonyítási vágy hatotta át. Szinte már-már mesébe illően alakult a sorsa. Vidéki környezetből indulva a világ birkózósportjának megbecsült, tisztelt alakjává vált. Lelkierőt pedig az emberek szeretetéből merített. Így számára az egyik legnagyobb elismerés volt az „Abonyi Diszpolgára”

cím és az, hogy szerették, tisztelték szülőföldjén.”

Varga János egy igazi legenda az abonyiak számára. Itt született, edzett és írta be magát a sporttörténelembe, lett belőle bajnok és a Nemzet Sportolója. János bácsi 2023-ban hunyt el, emlékét azonban azóta is nagy tisztelettel és szeretettel őrzik az abonyiak.

János bácsi nyomdokain napjainkban Európa Bajnok birkózók, válogatott sportolók folytatják az örökség megőrzését.

Sillei Janka

Terék Gerda

Varga János Birkózóverseny Abonyban

ÍZEK, HAGYOMÁNYOK ÉS A KÖZÖSSÉG ÉLMÉNYE:

A bonyi Pecsenye Parádé

Mennyei illatok, ropogós falatok és hamisítatlan magyar vendégszeretet március második felében Abonyban!

Ahol a közösség és a tradíció találkozik

A Pecsenye Parádé nem csupán egy kiemelt rendezvény a naptárban, hanem a találkozások, az őszinte barátságok és a közösségépítés igazi helyszíne. A fesztivált az ország legkülönbébb pontjairól, sőt még a határon túlról is ezrek

látogatják évről évre, hogy részesei lehessenek a hamisítatlan magyar disznótoros hangulatnak.

A rendezvény története 2020-ban kezdődött Abonyban. Az eltelt évek során ez a különleges gasztronómiai fesztivál és kézműves vásár a település legfontosabb, kiemelt rendezvényévé nőtte ki magát – ezzel pedig méltó helyet vívott ki magának Magyarország legnagyobb gasztrokulturális eseményeinek térképén.

Ez a rendezvény egy igazi gasztronómiai csoda, amely a tradicionális magyar konyha legjavát vonultatja fel. A látogatókat gőzölgő, fenséges ínycsiklások várják:

Frissen sült pecsenyék – omlós, szaftos falatok, ropogós csülök,

aranybarna tepertő, mesteri hurka és házi kolbász, kemencés, tárcsás és grillezett specialitások.

Ez az a nap, ahol a kemencék melege, a sült pecsenye illata és a közös élmények örökre emlékezetessé teszik a tavaszköszöntést!

Az induló csapatok számára a Pecsenye Parádé nemcsak egy felejthetetlen, baráti társaságban eltöltött, élményekkel teli nap, hanem egyben egy jó hangulatú, izgalmas verseny is. A főzőcsapatok a magyar konyha alapértékét jelentő hagyományos disznófeldolgozásban, hurka-, kolbász- és pecsenyesütésben mérik össze tudásukat, miközben a munkákat országos hírű szakmai zsűri értékeli és díjazza.

Összművészeti kavalkád minden korosztálynak

A Pecsénye Parádé egy igazi összművészeti fesztivál. A disznótoros finomságok mellett színes térprogramok, népszerű színpadi fellépők és egy gazdag kézműves vásár várja a látogatókat, ahol egyedi portékák közül válogathatnak az

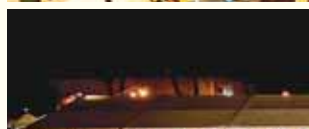
érdeklődők. Itt minden generáció – a legkisebbektől a szépkorúakig – garantáltan megtalálja a számára legkedvesebb programot és kikapcsolódást.

HASZNOS INFORMÁCIÓK

Minden évben március második felében rendezzük meg a Pecsénye Parádét. Helyszín: Családoknak, baráti társaságoknak, a jó ételek és a magyar hagyományok szeretetének ajánljuk szeretettel. Részletekért és friss hírekért kérjük kövessék Facebook-oldalunkat: facebook.com/abony.hu

Szeretettel várjuk Önöket!

Tudtad, hogy az ABONETT eredeti abonyi?

Mi, helyiek nagyon büszkék vagyunk városunk cégére.

Az Abonett Kft. története 1949-ig nyúlik vissza. Elődjét, az abonyi Újvilág Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szövetkezetet ekkor alapították. A 80-as évekre a növénytermesztést és állattenyésztést a cégnél kezdte felváltani az élelmiszer-ipari, és gyártási tevékenység.

Egy külföldi üzletember vette rá a szövetkezetet az 1980-as években, hogy gyártsanak neki négercsókot, ehhez akkor új gyártósort is be kellett szerezniük. Nagy sikere lett a terméknek. Ez idő tájt, 1986-ban már az Abonett extrudált kenyér termékcsaládot is bevezették.

Az évek során aztán az édesipari termékek háttérbe szorultak és extrudált gabonatermékek adták a gyártás és kereskedelem nagy részét. 2014-ben az Újvilág Szövetkezet jog-

utódjaként jött létre az Abonett Kft., amelynek alapítója id. Szabó Zoltán korábbi szövetkezeti elnök lett.

2018-ban generációváltás történt, a cég alapítója a fiára bízta a vállalatot. Kínálatukban megtalálhatók a klasszikus extrudált kenyerek, amelyek teljes kiőrlésű gabonából készülnek, de vannak gluténmentes változatok, kukoricás vagy kölessel készült termékek. A vállalat célja, hogy 100% természetes összetevőkből álló, tápláló és könnyű snackeket kínáljon.

Értékünk: A bony a kúriák városa

Löffler Palota

Kossuth szálló

MOST

MOST

Mártika néni cukrászdája

Abony ikonikus helyje

Mártika néni cukrászdája nem csak Abonyban, hanem országosan is igazi kuriózum a maga nemében, hiszen immáron 36 éve készítik a hagyományos, házias jellegű süteményeket, tortákat, sós ropogtatni valókat. Az itt készülő abonyi habos isler és más süticsodák a mai napig hagyományos receptúrák alapján készülnek, így kerülhetett be az abonyi értékeket bemutató Hungarikum pályázatból készülő kiadványba is ez a hely, mint abonyi érték.

Kazinczy Andorné Mártika néni tehát nemcsak egy híres abonyi cukrász, hanem egy igazi helyi legenda, az abonyi gasztronómiai hagyományok egyik legfontosabb őrzője.

A legendás Mártika néni Cukrászdája a Hunyadi János utcában található kis üzlet- évtizedek óta fogalom Abonyban (és a környéken is). Sokan úgy emlegetik, mint egy varázslatos, időutazással felérő helyet, ahol a belépéskor megszólaló ajtócsengő azonnal visszarepíti az embert a gyerekkorába.

Mártika néni és csapata arról híres, hogy nem követték a modern, el-

gépiesedett vagy „újhullámos” cukrászati trendeket. A sütemények a mai napig az eredeti, régi, jól bevált házi receptek alapján, hagyományos eljárással készülnek – pont úgy, ahogy azt egy nagymama sütné otthon. A cukrászda védjegye a habos isler, amelyet a régió egyik legjobbjának tartanak.

Mártika néni szakmai tekintélyét és az abonyiak szeretetét jól mutatja, hogy a városi rendezvényeken is állandó hivatkozási pont. Például az olyan helyi hagyományörző versenyeken, mint az „Abony város legfinomabb karácsonyi sütije”, vagy a Pecsénye Parádé, őt kérik fel a szakmai zsűri elnökének, hiszen ki is tudna jobban ítélni az abonyi ételek felett, mint ő?

Egy igazi, családi alapokon nyugvó, szívvel-lélekkel vezetett vállalkozásról van szó, amely generációk óta édesíti meg az abonyiak mindennapjait és családi ünnepeit.

Ha Abonyban járnak, feltétlenül térjenek be Mártika nénihez és kóstolják meg a süticsodákat!

*MÁRTIKA
NÉNI
CUKRÁSZDÁJA*

Szobrot állítunk hírességeinknek

Varga István válogatott kézilabdázó

Kinizsi Pálnak birtokai voltak Abonyban, emlékére szobrot avattunk

Virágos Abony

Az abonyiak különös gonddal ápolják a köztereket, azért, hogy ez a város olyan legyen, ahol jó élni, ahová jó hazajönni és vendégségbe érkezni. Ezzel is értéket teremtünk.

Őseink öröksége

A bonyi kincseskönyve: Értékek tára

Értékben az erő!

Az abonyi közösség óvja, védi, megmenti értékeit, megőrzi azokat az utókor számára. Ezt csakis közösségben, közös akarattal tehetjük, miközben mi is közösséggé formálódunk. Így lesz erős a közösségünk, mely nap, mint nap tesz azért, hogy az abonyi értékek megmaradjanak, eljussanak az itt élőkhez és természetesen más-honnan érkező vendégeinkhez.

Kedves Olvasók!

Abony Városa egy szép kis ékszerdoboz Magyarországnak, az Alföld közepén, karnyújtásnyira Budapeستől. Mi, Abonyiak büszkék vagyunk településünk múltjára, jelenére, értékeire, adottságaira, és arra, hogy mi Abonyiak lehetünk. Sok műemlékkel, természeti kincssel, termálvízzel, igazi abonyi vendégszeretettel büszkélkedhetünk. Abonyt sok-sok szeretettel ajánljuk mindazoknak, akik esetleg csak a híres dalból: „Sej, Nagy-abonyban csak két torony látszik...” ismernek bennünket.

Önök most egy valódi csapatmunkában elkészített kiadványt tartanak kezükben, mellyel őseink öröksége előtt szeretnének tisztelni, hogy azt megőrizhessük az utókor számára. Ezúton szeretnék köszönetet mondani mindazoknak, akik közreműködtek abban, hogy elkészülhessen ez az igazán hiánypótló anyag.

Boldogság számomra, hogy főszerkesztőként volt módom és lehetőségem összeállítani Önöknek ezt a füzetet, mely Abony egy szeletkáját, ugyanakkor igazán ér-

tekes világát hivatott megmutatni az itt élőknek és a hozzánk látogatóknak egyaránt. Ez a kötet egy „utazás”, az internetes felületen online módon, kézbe véve pedig könyvolvasás – élményszerűen. Azonban van rá lehetőség, hogy a kedves Olvasó bebarangolja a helyszíneket élőben, személyesen is, hiszen Abony várja Önöket! Akár zenés programokkal, sétakocsikázással, idegenvezetéssel, gasztronómiai élményekkel is kedveskedünk vendégeinknek.

A város szívélyes vendégszeretével, csendes parkjaival és autentikus közösségi programjaival tökéletes választás egy feltöltődést nyújtó hétvégi kiránduláshoz.

Amennyiben tenne nálunk egy sétát, akár egyénileg, akár csoportosan, forduljon hozzánk bizalommal: + 36 30 9 670 313, sajto@abony.hu.

Ne feledje! Abony várja Önöket!

Lőrinczy Veronika
sajtóreferens, főszerkesztő

IMPRESSZUM: Kiadja: Abony Város Önkormányzata, adószám: 15730253-2-13 • készült a Hungarikum Bizottság támogatásával, a HUNG-2025 elnevezésű pályázat keretében – HUNG-2025/12629 azonosító számú pályázat – A nemzeti értékek és hungarikumok népszerűsítésének, megismertetésének, megőrzésének és gondozásának támogatására • Felelős kiadó: Pető Zsolt polgármester • Felelős szerkesztő: Lőrinczy Veronika • Szerkesztőség címe: 2740 Abony, Kossuth tér 1. • Tel.: 30/9-670-313 • E-mail: sajto@abony.hu • ISSN: 1217-2421 • Nyomdai munkák: Mediaworks Hungary Zrt., 6729 Szeged, Szabadkai út 20. • Felelős vezető: Marancsik Roland, nyomdavezető.

Korrektúra, szakmai ellenőrzés: Korbély Csabáné

Fényképek: Polyák Attila, Divós József, Lőrinczy Veronika, Diós Richárd, Bóta Marci, Dubniczki Attila

Régi fotográfiák: Abonyi Lajos Múzeumi Kiállítóhely

Értékben az erő!

Őseink öröksége

Abony kincseskönyve: Értékek tára